

Megjelenik
már en kedden.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz (Kovács-utca, 16. sz.) intézendők.

Bérmertelen leveleket nem fogadjunk el.

Közleteket nem adunk vissza.

Előfizetési fűtítételek:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3
Negyed évre 1 „ 50 kr.

HIRDETÉSEK DÍJA:

öt hasábos petit sor 5 kr.

NYILTÉR:

három hasábos petit sor . 15 kr.

KASSA ÉS VIDÉKE

Politikai és vegyestartalmu hetilap.

A szépesi gazdasági egyesület közlönye.

Az előfizetési pénzek és hirdetői díjak,

stálában a lap anyagi részét illető közlemények a kiadó-hivatalhoz (Pannonia Könyvnyomda és kiadó-részvénnytársaság) intézendők.

Hirdetményeket elfogad:

Haaenstein és Vogler Budapeston, Bécsben, Berlinben, Münchenben, maj-nai Frankfurtban, Stuttgartban, Ham-burgban és Bernben. *Mossa Rudolf* Bécsben, Prágában, Münchenben, Ham-burgban, Nürnbergben, majnai Frank-furtban, Strassburgban, Berlinben, Ze-richben, Berzslóban és Nürnbergben. *Lang L.* nemzetközi hirdetői irodája Budapeston. *A délnémet hírl. iroda* Stuttgartban. *A Jägerfeld könyvke-reskedés* Frankfurtban. *Schlötte E.* Bremeában, *Fort Jenő* Lipácében.

Előfizetési felhívás.

Három évnegyvedi fennállás után *önér-zettel* koccogtatunk ismét t. olvasóinknál kérve, hogy előfizetéseiket lapunkra — megújítani szíves-kegyjenek.

Eddigi működésünk, az irány, a hang, melylyel a társadalmi életben felmerült s általunk felkarolható minden eszmét, minden tárgyat megvilágítani és t. olvasóink elé tárni törekedtünk — úgy hiszszük, — *mél-tán jogosíthat azon reményre, hogy a támogatás és partolás a nagy közönség részéről a kü-szöbön-álló évnegyvedben is — nem csök-kenni — de gyarapodni fog.*

Előfizetési ár:

Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.

Az előfizetési pénzek lapunk kiadóhivatalába (Pannonia-könyvnyomda és kiadó-részvénnytársulat) intézendők.

Kassán, 1875. okt. 5-én.

A „Pannonia”-könyvnyomdatársulat, Dr. Klekner Alajos, kiadó. lapfoglaló és felülvizsgáló szerkesztő.

Felhívás Kassa-város és vidéke hazafias magyar közönségéhez! *)

Városunkban, hol folytonos megpróbáltatásnak van kitéve a hazai nyelv és érület, nemcsak általános művelődési, de magasabb nemzeti szempontból vett kitünő hivatása is van a magyar színeszetnek. Tudták, érezték e fontos missió nagy horderejét ama lelkes hazafiak, kik a harmincas években önzetlen buzgólkodásukkal s nemes áldozatkészségökkel bölesőjét ringatták színművészetünknek s ápolták és annyira fejleszték a magyar Tháliát, hogy büszkesége lett a hazának s megirigyelhethe a kerek földnek műértő közönsége.

És a kassai színpad valóban egyik leghatalmasabb tényezőjévé vált egyrészt Felsőmagyarország nemzeti kulturájának, másrészt bölesőjévé, iskolájává lett hazai színművészetünk első ragyogásu jelesein.

Ama szomorú, sanyarú időszakban, midőn a bilinesekben vonagló nemzeti érület csak egyegy feltörő sohajban nyilvánulhatott, a honseretet tetre-vágó lelkesülésének csak bezárt ajtókat mögött engedhetett szabad áramlatot a kinosan túlguló kebel s a nemzeti nyelvet még a családi tűz-hely elvonultságában is orgyilok tamadása fenye-gette: városunk színháza oltára lett a honfiai lelkesedésnek, temploma a magyar nyelvnek, hirde-tője a milliók szívében titkon lángoló érületnek.

És a lelkes közönség, mely a néma fájdalomban és szenvedésben felmagasztosult, tömegesen tödült a szentelt csarnokba, hogy édes anyanyelve zengzeténél *eggyé* forrjon az örök honseretetben, egy szebb, boldogabb jövő reményében.

És ez áramlat, e lelkesülttség magával raga-dott mindenkit; hazafinak akart látszani még az idegen is és szívesen áldozott egész utolsó fillérig, hogy esténként új erőt s lelkesülést merithessen a magyar nyelven hirdett nemzeti szent igékből. „*Hazafiság a nemzetiségnek*” volt a szép jelszó, melynek varázs-szavára templom emeltetett városunk-ban a magyar irányzatú kulturának és a lelkes abauj-kassai közönség lángoló hazafisága fényes áldozatokat hozott nap-nap mellett nemzetiségünk-

nek és teremtett a kassai színpad történetében korszakot, melynek fényes napjai aranybetűkkel vannak felírva hazánk kulturhistoriájának anná-leseiben, mint egy szép vonás Felsőmagyarország hazafias irányu művelődésének köréből.

Manap, midőn annyian beszélnek, de oly kevesen éreznek magyarul; midőn nemzeti nyelvünk kül-terji haladásával egyenes arányban apad s szívekben a honfi-érzet tüze; midőn nemzetiség-ünket, anyanyelvünket annyi mállasztó, elmosó özőn fenyegeti elpusztulással: kiszámíthatatlan fontos feladata van a nemzeti színészetnek széles e hazában mindenütt, de legkivált az oly egyes nyelvű városban mint Kassa a nemzeti érület és nyelv folytonos terjesztése, emelése s hirdetése a magasatos missió, melyet betölteni van hivatva városunk magyar színésze.

Am a közönség részvértlenségén, közönyén megtörik, meg kell törnie a legodaadobb buzga-lomnak, a legnagyobb áldozatra kész törekvésnek. Hol a közönség közönyössége, részvértlensége oly óriási dimenziókat öltött, hogy a legjobban szerve-zett társulatok is csak nagy bajjal és rendkívüli erőfeszítéssel kerülhetik el a bukást: ott meg kell bénulnia a leglelkesebb és nemzeti célokért küzdő munkáságnak; ott gyors hanyatlásnak fog indulni a nemzeti színművészet s végre is előbb-utóbb a teljes elbukás örvényébe süllyed, mely azután ma-gával rántja összes társadalmi életünk nagy gond-dal felépített és ápolat nemzeti szellemét, magyar irányzatú fejlődését.

E tőrhetlen, társadalmi és nemzeti szempontból egyaránt kiszámíthatatlan káros befolyásu állapot gyökeres megjavításához erkölcsi és haza-fiai kötelessége városunk minden nemesen gond-dolkozó magyar érlelmű polgárának hozzájárulni.

Tuléljük az elnyomatás korszakát s ezzel tuléljük színészetünk aranykorát.

Ne engedjük, hogy az anyni-gonddal ápell muzsának karjai érzéketlenül álomoljanak.

Ne engedjük, hogy a mi korunkat bélyege-zék meg utódaink azzal, hogy muzsának ajkait el-némulni hagyjuk.

Váltsuk ki, amit örökölt hagytak reánk elő-deink!

Vegye ki a maga részét városunk és vidé-künk minden igaz magyar fia!

Színháznak a jövő színdényre Laszy Vilmos társulatának engedtetett át. A színgazgató a leg-jobban szervezett s a legmagasabb műgényeknek is teljesen megfelelő társulat csoportosított maga körül; ám az áldozatok, melyek aran színtársulata kitünő erőit megszerezte, oly roppant nagyok, hogy a derék színgazgatót egyedül csak a közönség osztatlan részvéte és pártfogása mentheti meg a bukástól.

És valóban a színgazgatótónk egyedül a lel-kes kassai és vidéki közönség jól ismert, buzgópar-tolása lebeghetett szeméi előtt, midőn egy, négy ezer frtnyi havi kiadással járó színtársulat szervezésére vállalkozott.

Mi hiszszük, hinni akarjuk, hogy a nemzeti színészet iránt a legutóbbi időkben tanusított rész-vértlenség egyedül a zavart pénzügyi helyzet nyo-masztó befolyása volt, mely líderc-nyomásként ne-bezedett minden nemesebb, hazafiasabb s némi ál-dozatokkal járó vállalat lételére. — ám lelkünk mé-lyéből reméljük, hogy az anyagi zavarok közepett is a közönség műpartolása meg fogja jutalmazni a derék színgazgatót buzgó fáradozásait s majdan (hinni szeretjük: a közel jövőben) régi fényébe, elhanyagolt dicsőségébe fogja visszahelyezni váro-sunk nemzeti színészetét.

Hazafiai bizalommal fordulunk tehát megyénk s városunk azon jobbajhoz, kiket akár anyagi, akár társadalmi műveltségi állásuk szamosakkal érintkezésbe hoz: működjenek oda teljes erejükkel, szívök minden lelkesedésével, hogy a nemzeti szí-nészet magasatos ügye a közel színdényben kie-melkedjek végre-valahára a papról-napra tengődés szomorú existenciájának köréből az életerősen fej-

lődő, nemes célja felé sikeresen és határozottan haladó virágzókor magaslatára.

Mutassa meg a város és megye művelt kö-zönsége, hogy tudja, érzi a nemzeti színészet mesze-kiható fontosságát; hogy melyen begyö-keredett keblébe a hit, a meggyőződés, hogy a nemzeti művelődés egyik leghathatósabb emeltiyé-épen színészetünk és adja hazafias gondolkodásá-nak, érzésének erejéhez mért, önzellen nyilvánu-lását abban, hogy tömeges pártolásával biztosítja Felsőmagyarország fővárosában a hanyatlani-kezdő nemzeti-színügy diadalát.

Még egyszer a legmelegebben ajánljuk váro-sunk s a közel-vidék hazafias érületű közönse-gének pártfogó figyelmébe magyar színészetünket.

Kassán, 1875. évi sept. 26-án.

A színügyi bizottság nevében és megbízásából.

Tímko József,
jegyző.

Münster Tivadar,
elnök.

De te fabula narratur.

Jo lesz anekdotával kezdeni; hisz a téma — ha nem volna hatásában oly tragikus — lényegében mindenesetre igen komikusnak válnék be.

Bizonyos gróf ki azonban minden vagyon-nélkül csak grófi címmel élt, gunyolódni akart bizonyos egyházi férfiaval szemben, ki magát — bár apati javadalma nem volt — *apátnak* hivatá. „Nagy ideje — szól a gróf, — hogy egymást ismer-jük és mégsem tudom hol van apátsága?” — „Hogyan, Uram!” — válaszol emez — ön azt nem tudja? Megmondom tehát. *Apátságom az ön grófságában fekszik.*”

Ha valaki kérdezni találná: hol fekszik a mi jogunk a felvett tárgy szellőztetésére, mi is válaszolnánk, hogy első sorban azon ur, vagy urak szabadalmában, aki és akik minden lelkiismeret-furdalás nélkül hasonló eljárásra tudják adni fejkéket.

Legyen előrebocsátva, hogy — ha a társadalmi élet egyik legfontosabb ágazatának igazgatására s a kezelés ellenőrzésére egész testület van hivatva s e testületbe, azon esetre, ha — amint máskép alig képzelhető — a kezelést számos egymasmellé állított s legfőbb fizetés és *protectio* dolgában kü-lönböző egyéniség eszközli. — ismételve mondjuk — e testületbe, ellenőrző testületbe, a kezelők részéről, a támogatás és érdekelőmozdítás meg-nyerése végett, a fülbesugdosás, a hízkeledésen ala-puló árulkodás csempésztetik be, — ennek maga az igazgató testület az oka; ez igazg. testület elveszti erkölcsi alapját, kivetkőzik rendeltetése méltosá-gából és az igazgatására bizott társadalmi ügy roppant ártalmára a kezelő személyzet egyesiei jellemének nem megszilárdítására, nemes sajátsá-gaiknak nem kidomborítására, hanem ezek eho-mályosításával a *jellem elcsenevítésére* szolgálhat.

Ez elv itt általában szól. Mindamellett tán érvényesülni fog, hogy „Leányomnak szélok, de értsen róla menyem is.” Ezt a latin oly értelemben fejezi ki: „Megütjük a kutyácskát, hadd érezze az oroszlan.” Amde ezt itt megfordítva kell ven-nünk, mert mi a *fenébbiben az oroszlan* ütjük meg.

Hol volt, hol nem volt, — most még nem emlitjük, elég az, hogy volt igazgató testület és volt kezelő személyzet. Az igazgató testület feje bizonyos okok miatt egyszer nemcsak hogy elkedvetlenül a kezelők egyikének, kit pedig *kevessel azelőtt legna-gyobbra tartottak*, egyénisége ellen, hanem — hisz elragadtatni emberi gyarlóság (?) — egyszerűs mind el is ragadtatta magát egész az ellenszenvig, — talán még tovább — az illető ellen és lépéseket tett, mikép a kegyvertszett vizsgálat alá vetettek. Az igazgató-ellenőrző testület hűdöl a fő tekintélye (?) előtt, indítványait magáévá teszi, beleegyezik tul-ságos kíméletből, melyet csak — nem is tudjuk hamarjában megmondani — *mi* magyarzhat meg, hogy a vizsgálatot maga a vádoló gyanánt fel-lepő fő vezesse, jelen legyen a határozat hozata-lánál, mely határozat mindjárt első intrádára a

*) Mindenesetre kötelességünknek tartjuk tenni a nemzeti-színügy előmozdítására amennyi tőlünk csak telik s ennél fogva annak hó partolására a közönség figyelmét felhívni különben sem mulasztottuk volna el. E kötelesség-nek most még azon okból is eleget tennünk kellett, mert a t. színügyi-bizottság meleg sorok kíséretében küldte meg a közlött lelkes felhívást lapunknak. Szerk.

leg-zigorúbb, mert a kegyvesztett anyagi helyzetének megsemmisítésére, mi még nem oly sok, mert hiszen a kitarító munka itt sokat pótolhat, hanem — s ez a bökkenő — egyúttal erkölcsi megbélyegzésére is irányult, ami által az illető előtt bizonyos irányban a munka útja is jóformán teljesen bezárított volna.

Ez egy kicsit talán még is sok zaj volt egy ... egy omelette-ért ...

Szerencsére a hozott határozathoz még jogerő is kivárthatott meg. A határozat maga sem volt határozat tulajdonképpen, hanem csak oly javaslat-féle, melyet az eljáró közeg egy magasabb közeghez intéz; ha ez is hozzájárulna, no úgy tán lehetne valami a vádoló aspirációiból; a jogerő némi körrajjai már-már mutatkozhatnak.

A magasabb közeg átkalkodik hinni a szépen, a tartalom szigorát szép szavakkal enyhíteni törekvő böbeszedű, türelmes papirnak.

Már lapunkban is megmondta egy ízben Fénelon, hogy a szavakkal együtt a tettek is mérlegbe vetendők. A magasabb közeg vizsgálatot rendel. Kiküldött bizottsága elé téri a vádlót; beidéz a vádlottat. Emez megjelienik. Amaz várakoztatja. Végre a személy helyett nagy fekete pecsétes levél jó, melyben ki van jelentve, hogy kanapé-kérdés, egyrangúság miatt a személy nem jó, nem jöhet, jönni nem is fog.

Ez eljárás, oly fontos ügyben, minősíti, jellemzi önmagát és világot vet az eljáró egyéniségére, belső tulajdonaira is! Mi magunk tehát feloldva vagyunk az eljárás állítmányos minősítésétől.

A többi természetesen annak módjarendje szerént történt. A magasabb közeg a vádat, a javaslatot, — tekintetbe vévén a törvény s az annak erejével bíró utasítások szakaszai szellemét, — egyhangulag elutasította.

Vannak ez ügynek még delicat részletei is. de szük a keret, melyben mozgunk s így csak annak constatalására szoritkozunk, hogy való, mi-kép vádló, tanu, bíró s még tán végrehajtó is folyvást ugyanegy személy volt és akart lenni ezen, — hogy végezzük is az anekdotával — a mi „apát-ságunk grófságá”-ban előfordult ügyben

Agathokles.

Vármegyei élet.

Az 1875. évi szeptember hó 20-án s a következő napokon tartott megyei törvényhatósági-bizottsági közgyűlés eredménye. — Az Abaujvármegye törvényhatósága közigazgatási állapotáról beterjesztett alispáni jelentés azon része, mely a közbiztonság és közigazgatási viszonyok kedvező állását jellemzi, örvendetes tudomásul vétettet. Mindazáltal megilletődésel értesült a közgyűlés ama sajnos tény felől, mely szerént az országos közmunkaváltságos hatraléka és folyó illetékek címén 4321 frt 80 kr. mindeideig be nem fizettetett. Mihez képest meghagyatott a szolgabírának, hogy

a még künnlevő közmunka váltságos hatralékat és folyó illetékeket nevezetesen:

1) A kassai járás szolgabírāja	2451 frt 25 kr.
2) A füzéri	22 " 80 "
3) A gönci	97 " 75 "
4) A szikszói	734 " 40 "
5) A csereháti	1015 " 60 "

összesen 4321 frt 80 krt

beszedvén, a megyei házi pénztárba f. évi november 30-áig szigorú következmények terhe alatt terjeszszék be.

Darvas Imre, megyei alispán, mint a füzéri. — Juhász Mihály, tiszti ügyész, mint szab. kir. Kassa-város, — és Ferdinandy István, járási szolgabírósegéd, mint a kassai járás igazolt képviselői, eddig viselt tisztviselői állásukról lemondván, az ekként — nem különben Bátor István, a kassai járás szolgabírójának leköszönése folytán megüresedett tisztviselői állomásoknak választás útján való betöltésére határidőül f. évi sept. hó 28-ika tűzetett ki. A távozó alispánok s a tiszti ügyészek jegyzőkönyvi elismerés szavaztatott.

Frits Lajos, szikszói járásbeli szolgabíró leköszönése folytán ezen állomásra Farkas István szolgabírósegéd, az ekként megüresedett szolgabírósegédi állomásra pedig Puky Andor választattak meg. — A bódói gyógyszerári személyes jog elnyeréséért folyamodott Remcsák Gyulának, okleveles gyógyszerésznek, ezen jog odaadományoztatott. — Juhász Mihály, tiszti ügyész, beterjesztette a gönci járás szolgabírāja, Botka Ferenc, ellen fennforgó ügyre vonatkozó iratokat s azok között a kassai kir. törvényszék által hozott azon ítéletet, mely szerént Botka Ferenc a közmunkaerő célszerű felhasználására s ellenőrzésére vonatkozó hivatalos kötelességének mulasztás által való megsértésében vétkesnek találtatván, leendő megdorgálása bírólal kimondatott s azonfelül 83 frt 50 krtban megállapított díj és perköltség megtérítésében elmarasztaltatott. — Ezen jelentés folytán utasított a tiszti ügyész, hogy a kassai kir. törvényszék által hozott ezen ítélet ellen felebbezést adjon be.

A megyei állandó választmány pénzügyi szakosztálya az 1876-ik évre előirányzott megyei költségvetést véleményes jelentésében bemutatta, mely költségelőirányzat az indokolt jelentés alapján azon változtatással fogadtatott el, hogy a kiadásokban előforduló tiszti-ügyési fizetés 1300 frtról 1000 frtra szállítottatott le, — a részint az állam jelenlegi pénzügyi viszonyai által elészabott takarékosági elvnel fogva, részint pedig azon okból, mert a megyei tiszti ügyész magánfelek ügyeivel is foglalkozhatván, e jogosítványa tetemesen szaporítja jövedelmi forrásait.

A költség előirányzat, főbb tételeiben, következő:

Kiadás.

- 1) A megyei tisztviselők, a segéd- és kezelő-személyzet rendes fizetése 34,150 frt

2) A tisztviselők és a segéd-személyzet mellékjáruléai	3000 frt
3) A közbiztonsági személyzet fizetése s a szolgák bére	12,520 "
4) A közbiztonsági személyzet s a megyei szolgák mellékjáruléai	13,160 "
5) Irodai szükségletek	2940 "
6) Megyei tisztviselők úti költségei s napi díjai	200 "
7) A megyei épületek fenntartási költségei	738 "
8) Egyéb rendszeresített vegyes kiadások	1395 "
9) Előre nem látott költségek	930 "

összesen 69,033 frt.

Fedezet.

1) Pénztári maradvány	— frt.
2) A kassai földért fizetett bérösszeg	30 "
3) A gönci ház bérleti összege	300 "
4) A Winkler-féle ház után járó bér	3100 "
5) Eladott ingatlan javak vételárának kamata	800 "
6) Számadási térítmenyek- s előlegek megtérítéséből, valamint egyéb jövedelmekből várható	200 "
7) Bitang marhákért	20 "
8) A megyei majorért fizetett bérösszeg	300 "

összesen 4750 frt.

Ha ezzel a kiadás főösszege, vagyis 69033 frt összehasonlítottatik, kitűnik, miszerént a megye közigazgatási költségei fedezésére a kormány részéről 64283 frt lenne utalványozandó. Ezen költség-előirányzat megerősítés s az 1876-ik évre szükségeseleg mutakozó javadalmazási alap kiutalványozása végett, a magy. kir. belügyministeriumhoz felterjesztetni rendeltetett. (Folyt. köv.)

Felhívás a műbarátokhoz.

A „mücsarnok” építkezése szemlélatomást hald. Még ez évben tető alá kerül a díszes ház, mely a hazai művészetnek állandó csarnoka lesz, tanúságot teendő arról, hogy a magyar köznevelődési törekvéseknek eddig elhanyagoltabb ágában is immár tények és tettek váltják fel a régi panaszok és reménytelen buzdítások korszakát.

Az ige testé válik; a kitűzött cél megközelítése érdekében a képzőművészeti társulat, mint kezdeményező megtette azt, amit tőle jogosan várni lehetett: megkereste és összhangzó közreműködésre indította ország-szerte az óhajtott siker megannyi tényezőit mind. — Fáradozásai a nehéz anyagi viszonyok dacára nem maradtak eredmény nélkül. — Lelkes és vagyonosabb műbarátaink számos és tetemes adakozással igazolták bizalmukat. — A hazai művészet részéről pedig a legnemesebb erőfeszítések történtek a „mücsarnok”

ön úgy fáj az élet, oly nehéz e földi lét nekem. Uram! engedj meghalni; könyörülj gyámoltalan teremtésedem!

E percben a gyermekek sírása lehallatszott; mintha észrevették volna, hogy legfőbb gyámolukat, apjokat elresztették és kétségbeesett anyjuk is elhagyni kívánja őket.

Krisztina felugrott: Nem, nem; ne hallgass örjngéseimre Istenem; hagyj élni nyomorult férjedet, e szegény névtelen árvákért!

XXVI. Színán nagyvezir.

Balassa Bálint utja szép és nagyszerű vala. Oh! ha tör nem fészkel szivében, ő, ki a szép iránt oly kiváló fogékonysággal viseltetett, mily költői elragadtatást érzett volna, midőn a szebbnélsebb, bájoló tájképek felúrtak előtte.

Fegyverszünet lévén, a két állam követsége által kiállított utlevéllel bátran utazhatott. Buda partján török hajóra szállt, hogy azzal menjen tovább, a másik világrészbe, honnan ősei 700 év előtt kirajzottak.

A Duna partja nem oly nagyszerű és világ-hírű, mint a Rajna regényes tája; de a magyar honfi előtt, ki nemzete történetét ismeri, sokkal nagyszerűbb és érdekesebb, mert mint a koszoszú költő mondja:

Buda-, Mohács-, Nándornál elfutó

Tán honom könyve vagy te nagy folyó?!

Valóban, mily fájdalmas benyomást gyakorolhatott a XVI. század lelkes költőjére, midőn Buda várának örök éjszaktól hirdető főlholdjait megpillantá, mint sötét óriás mauzoleumát Mátyás egykori nagyságának! Még nem régen azelőtt Pálfiával együtt tervezgettek, hogy lépések az éj jelvényét és felfűzik e jelszót: „él magyar, áll Buda meg”; de a német kapitányok és vezérek szűkebb-lúsége meghiúsította e szép tervet, épen úgy, mint az armány szétadta családi boldogsága édenét.

(Folyt. következik.)

TÁRCA.

Balassa Bálint.

— Irodalomtörténeti elbeszélés, írta Paulikovics Lajos. — (Folytatás.)

— És téged, Krisztina! E vizsgálató balzsamot mért nem csepegtetted belém?

— Nem akarlak ez utolsó órában ámitani Bálint. Hallgass ki férhas türellemmel; én kiterőszakolom az életet mig lehet, mig az árvának szüksége van reám; de nem titkolom, fáradt vagyok; a sok lelki razkodás, szegényítő lealátzatás és sanjarúság nagyon kimeríteték tartalékerőmet.

Az a fennen hirdetett szilárdság és bátorság, melyet e botránypör lefolyása alatt tanusítottam, csak iszonyu ónuralom s emberfeletti megerőltetés szüleménye volt; mig téged biztattalak, mig bírám-mal nyugodt méltósággal beszéltem: bensőmben levithანი harc dult, mely égetőn felperzsel és elpusztított mindent; olyan voltam, mint a harci dalia, ép, erőteljes és senki sem sejtji, hogy szivére felpattant, vérzik belől s egyzserre életelenül összedől. Most szerepem első részét lejátszottam, férjemet többé nem vizsgálatbam; a második feladat a gyermekeké, ezeknek szentelem hátralévő időmet tehetségemet és kitarításomat; azután Bálint, kedves férjtem, találkozzunk itt, vagy ott — fent, a magas csillagok között, a sugárzó égbén!

— Krisztina! még a vizontlátás reményétől is megfoszod a száműzött? Hát mi fog engem ezontul lelkesíteni; ki lesz vágyaim csillaga, bűnöm bocsánata, szenvedéseim jutalma, ha te is el akarsz engem hagyni?

— Itt, vagy ott, Bálint: az mindegy. A mi frigyünk e földön kötöttet s az égbén megerősítettet; ily szerelem, mint a miénk, nem mulandó, mint az élet, de hallhatatlan, mint az isteni lélek; ott a lélek honában, hol nincs arany,

pénzvagyó, vérkon és vérbűn — ott Bálint! boldogok leszünk.

— Tehát az élettől nincs már mit remélni?

Csak a rideg, merev halál szabadtól angyalunk! — suttogá tompán Bálint, lecsüggesztett fővel.

— A hajnal virad; váróroink ébrednek; siess férjtem, siess, csókolj meg árva gyermekeidet s leheld reájok édes apai áldásodat; azután csókolj meg engem is földi ajkaiddal utóljára oly hévvel, mint midőn a gránitbarlangban karjaidba borultam; Isten veled! Isten veled!

— Krisztinám, forrón szeretett drága Feleségem, legyőkerenezk lábaim; nincs erőm itt hagyni e kis paradicsomot, melyet én alkottam, mely Isten s a természet örök törvényei szerént az enyém s mégis kiűznek belőle.

— Jer! karontogva levezetlek, — szolt szeliden Krisztina — s összeszedő végerejét. Jer! a paripa tombol, ulj fel, ime a kantárszár!

— Krisztina! — szolt könybeborult szemekkel Balassa s visszafojtott meghatottsággal — bocsásd meg nekem a sok gyötrelmet és megáláztatást, melyeket miattam szenvedni kénytelen valál.

— Hasonlóképen te is bocsásd meg, mit érettem szenvedtél; együtt szerettünk, együtt vétkeltünk közakarattal; most viseljük együtt türelmesen a keresztet.

— Oh ha együtt viselhetnők! — kiáltá a harag és fájdalom vegyületével a férj; — de épen abban rejlik a neri kegyetlenség, hogy elválasztanak.

— De Isten egyesíteni fog a szép, tisztia égbén! Az öreg Hartványi feltarta a kaput. Még egyszer Isten veled!

— Isten veled! s a lovag dult kebellet elrohant.

Krisztina lerogyott a porba és felnyögött: Istenem! nagyobb terhet raktál reám, mint menynyit szűzött szívem elbirhat; oh Örökkévaló, ki világok özönét egyensúlyban lebegtetesz, miért morzsolod szét ujjad nyomásával beteg leányodat;

javára rendezett műsorolás sikerésítésére, ami lehetővé tette, hogy 50.000 ft értékű 300 nyerepnyit bocsáthatott sorolás alá. — E művek jelenben a társulat látlatában ki vannak állítva s mindenki meggyőződhetik a nyerepnyek műbecseről és értékéről.

Ha van még, akinek jóakarató közreműködését folytatónak igénybevenni a cél érdekében kötelességünk: úgy a hazai, műpártoló közönség az, melynek részvéte a műsorolási sorsjegyek vásárlása körül eddig nem áll az áldozatkészség azon magaslátán, melyet egyes műző hazafiak részéről oly hálás elismeréssel tapasztalni alkalmunk volt. — A művészek által ajándékképp felajánlott művek becsértéke ugyanis az eladott sorsjegyek árával még korán sinos fedezve. Hogy erősen az óhajtott eredményt elérhessük s a művészek áldozatkészsége kárba ne menjen, még egyszer fordulunk a nagy közönséghez azon kérelemmel, hogy — miután az eleve kitűzött határidő régtelt, a sorszház pedig hatóság felügyelet mellett f. évi október hó 24-en okvetlenül meg fog tartatni — mindazok, kik bizonyos számú sorsjegyeket megtartottak, azok árát beküldeni sziveskedjenek; azon műpártolók pedig, kik sorsjegyeket még nem bírnak, ilyenek vásárlása által egy közhasznú nemzeti intézmény sikeres létesítéséhez bár még oly csekély áldozattal hozzájárulni siessenek.

A nyerepny lehetőségén kívül kinek-kinek az az öntudat lesz jutalma, hogy közművelődési érdekeink fejlesztése körül része és érdeme van.

Néhány szó a hazai gazdasági tanintézetek reorganisatiojáról. *)

(Folytatás)

Előrebocsátván ezen a hazai gazd. tanügy terén (különösen a felsőbb oktatás illetőleg) a lefolyt 15 év alatt mutatkozott mozgalom főbb mozzanatait, a fenebb érintett reorganisatio s annak kiindulási pontját rövideden a következőkben adom elő.

A keszhelyi s debreceni gazd. felsőbb tanintézetek — mint fenebb említém — teljesen a m.-óvári gazd. tanintézet mintájára szerveztettek, két éves tanfolyammal. A főlvételi föltételek 8 gym. vagy 6 reál osztály és egy évi, a tanintézetet kívül töltött, gazdasági gyakorlat.

Minden tanintézet jellege, fokozata s a kiépézetés mérve, rendszerént a megszabott fölvételi föltételeken tükröződik vissza.

Félreismerhetlen tehát az említett gazd. tanintézetek szervezetének intentiója: hogy — midőn akadémiai tanulmányokra képesítő fölvételi föltételek állapít meg, — a gazd. oktatást is magasabb szempontból kívánja tárgyalni s annak tárgyalását is szélesebb alapokra fektetni. Igazolja ezen föltevést a m.-óvári, keszhelyi és debreceni gazd. tanintézetek címe, melyek „felsőbb”-eknek neveztek.

De igazolja ezt egyszerűen a tulnyomóbb elméleti irány, melyben az oktatás eszközöltetett és igazolja a tanintézetet kívül töltött gazd. gyakorlat.

Vajjon mennyire felelték meg ezen gazd. tanintézetek szervezetük intentiójának; mennyire éretett el a felsőbb s elméletibb irányú oktatás által a tanulmányi cél: az, — bár e részben némi tapasztalatokat szerezni alkalmam volt — bővebben kutatni, illetőleg feszegetni nem szándékom. Elég itt csak azt értenem, hogy a legutóbbi években ettől eltérő felfogás emelkedett felszínre, amely

a) a tanulmányok elméleti irányban nem vélt elegendő garantiát lenni arra, hogy a gazd. oktatás teljesen kikerekített s a kívánt eredményeknek megfelelő legyen; evégből

b) a gyakorlati beavatást a gazd. tanintézetek szervezetébe kiegészítő részüül fölvenni — s hogy ez kellőleg eszközölhető legyen

c) a két éves tanfolyamot egy harmadikkal megtoldatni vélte szükségesnek.

És e felfogás ezen irányban sürgette a gazd. tanintézetek reorganisatioját.

A gazd. tanügy vezetésével megbízott m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium magáérra tette ezen felfogást s a magyarországi gazd. tanintézeteknek — kivéve a m.-óvárit — ez irányban való reorganisatioját elhatározta.

Ezen reorganisatioinak főbb elvei:

a) Az eddiginek csekélyebb fölvételi föltételek (6 gym. 5 reálosztály);

b) három éves tanfolyam;

c) az intézet kebelében töltendő gazd. gyakorlat (az első évfolyam tulnyomólag gyakorlati levén.) *)

Az ezen elvek alapján felállított új tanulmányi rendszer legelőbb is a keszhelyi tanintézetben nyert alkalmazást, mely tanintézet ugyanis az 1875^{1/2}-ki tanévben már ezen új rendszer szerint,

*) Ezen fontos és ránk néve korszerű cikkre felhívjuk olvasóink figyelmét. Szerk.

*) Megjegyzendő, hogy a kolozsmonostori gazd. tanintézet már eredetileg ezen elvek szerint szerveztetett.

három évi tanfolyamra kiegészítve, kezdette meg működését. *)

A debreceni gazd. tanintézetet némi nehézségek folytán a fenebbi értelmű reorganisatio az 1874^{1/2}-ki tanévben még keresztül vihető nem volt; de a küszöbön-álló 1875^{1/2}-ki tanévben már ezen tanintézet is működését az új rendszer szerint kezdi meg.

A kassai gazd. tanintézet már eleve ezen rendszer fonalán szerveztetett és az 1875^{1/2}-ki tanévben remélhetőleg megnyitni. *)

Eszertint az 1875^{1/2}-ki tanévvel valamennyi magyar gazd. tanintézetet — a m.-óvári kivételével — ezen új rendszer szerint fog a gazdasági oktatás foganatba vétetni.

A keszhelyi tanintézet már szép sikerrel törte meg a jeget. Óhajtuk, hogy az ezen rendszerhez kötött remények valóuljanak és a gazd. tanintézetek mint fontos kulturányezők rendelkezésüknek minéljeljesebben megfelelhessenek.

Befejezésül még néhány szót azon állásról, melyet a m.-óvári gazd. tanintézet a reorganisált gazd. tanintézetek között elfoglal s az utóbbiak fokozatáról s jellegéről.

A m.-óvári gazdasági felsőbb tanintézet régi szervezetében meghagyatván, akadémiai rangra emeltetett.

A többi gazd. tanintézet a „felsőbb” jelző elhagyásával egyszerűen „m. kir. gazdasági tanintézet”-címet nyert.

A m.-óvári tanintézetnek akadémiai rangra való emelése s a többi gazd. tanintézeteknél a „felsőbb” jelző elhagyása által a szervező — szerény nézetem szerint — nem akarhatott mást, mint a gazd. felsőbb tulnyomólag, elméleti irányú oktatást egyhelyen centralisálni. a többi gazd. tanintézeteken pedig inkább a megfelelő elméleti oktatással a gyakorlati irányt meghonosítani.

Tekintve a reorganisált gazd. tanintézetek jelenlegi szervezetét s arányitva azt a m.-óvári akadémiahoz — jelenleg — mondom, — az előbbiek az utóbbihoz képest határozott előnyben látشانak lenni és pedig azon okból: mert a m.-óvári akadémia a régi szervezetben megmaradt, míg a többi gazd. tanintézeteknél, a szervezet egyik sarkalatos hiánya, az elméleti oktatásnak megfelelő és rendszeres, a tanintézet kebelén belül eszközölt gyakorlati beavatással pótolatott. —

Remélhető azonban, hogy az illető helyen gondoskodva leend szánt, hogy a m.-óvári gazdasági akadémia nemcsak „címe” és arra nézve különbözzék a többi hazai gazdasági tanintézetektől, hogy az utóbbiak az élet kívánalmainak inkább megfelelnek, de a megváltozott címnek megfelelő reorganisatioinak is alája fog vettetni.

Ezek lennének főb vonásaikban ama szervezeti változások, melyek gazd. tanintézeteinknél a legújabb időben meghonosítottak. *Kívánjuk, hogy e változásoknak kívánt sikerül legyen, hogy a gazd. tanintézetek új életre kaphassanak és működésük áldást árasztson gazdag szegény-házakra!*

Kis-Kún-félegyháza 1875-ki sept. 16-án.

Sparszám Pál.

V e g y e s e k.

— *Legnap, mint ap. királyunk ő Felsége névnapján a székes-egyházban püspökünk ő mlga ünnepélyes istentiszteletet tartott, melyen a helybeli hatóságok, a tanodai ifjúság és városunk lakosai közöl is számosan résztvettek.*

— *A vallás és közokt. minister f. évi sept. 9-én 21997 sz. a. kelt rendeletében kimondotta az elvet, mikép sok izraelita hitközségnél még folyó dívó azon gyakorlat, mely szerint a tanító nem állandón, hanem csak bizonyos időre forgadgatik fel, mint azon követelménnyel, hogy a tanítói tiszt állandó legyen és egyttal mint a tanítói tisztséggel összeférhetlen és jogtalan eljárás véglegesen megszüntetendő.*

— *A kir. igazságügyminister Cselenyi Ferdinánd tornai törvényszéki II. oszt. iroda-tisztelet háson minőségben a kassai törvénzkézhelyezte át.*

— *A földmívelés-, ipar s kereskedelemügyi minister f. évi sept. 24-i rendelete szerint (22346. sz.) külföldi lakosok tulajdonát képező oly versenylovakra, melyek az ország területén tartandó bármelyik loversenyhez, pályázás végett, külföldről behozhatók, — a lövél használatának kötelezettsége nem vonatkozik.*

— *Az abaujnyezői törv.-hatósági, m. hó 28-i választó közgyűlésen alispánná: Komáromy László, tiszti ügyészszé: Fabian János, kassai-jurási szolgabíróvá: Kóós Kálmán és segédszolgabíróvá: Ágh Sándor választottak meg.*

*) Az ezen tanintézetekkel kapcsolatban volt földmívelésiskola, az 1874^{1/2}-ki tanév végével megszüntetett helyette a helyi viszonyoknak inkább megfelelő „kerteszetűi s vinocellér-iskola” teremtették 3 évi tanfolyammal s annak megnyitására a mostani 1875^{1/2}-tanév elején vártak.

*) Ezen hóban való megnyitását lapunkban már jeleztük is. (Szerk.)

— *Az 1854-, 1855-ben és 1856-ban születettek katonakötelezettségi összeírása f. hó 4-én vette kezdetét. Az illetők büntetés terhe alatt köteleztek a városbázan Velesz János városi tanácsos urnál a hiv. órában 9—12, 3—6 óráig jelentkezni.*

— *A múzeumegylet mult hó 29-i, választmányi ülésén az eddigi egyleti titkárnak, Károly Gy. Hugónak elbucuzasa megragadó mozzanatot képezett. Igérté, hogy az egyletnek a távolban is tevékeny tagja lesz. Miután az elnök erre még különösen fel is kérte volna, kijelentvén, hogy legyen büszkeségünk ott is, mint volt itt a premonstrei rendé, a tudományé, az intelligentiáé, buzgalma elismeréséül neki jegyzőkönyvileg elismerés szavazatot. Nem kevésbé megragadó volt a lelkesedés, melylyel utódaul ideiglenesen — mint-hogy a teljes vállasztási jog a közgyűlést illeti. — Stöhr Siárd prem. rendi gym. tanár megválasztatott.*

— *A helybeli Orsolya-szüzek kolostorában levő nőnevelő intézettel Schmidt Kálmán tanár ur, ki a növendékek körében a tanári, a hittanítói és hitzónoki tisztelet számos évek során át teljes odaadással, a gyermekek erkölcsi képződése iránti valóságos lelkesedéssel, emelkedett kitartással, a szeretet melegével kezelte, a f. iskolai évtől fogva a nevezett intézettel megrált és helyebe — mint halljuk — Pagács Ferenc, theologiai tanár ur, bizott meg e hivatás teljesítésével.*

— *Lászy Vilmos szintársulata működését e hó 2-án már megkezdte. Szini szemlének legközelebbi számunkban mi is megkezdjük. Ezuttal csak annyit említünk, hogy 3-án a „Falu rosza”-eladatasakor a földszint ugy megtelt, hogy sokaknak pontban 7 órákor már lehetetlen volt zárt, vagy számzott helyeikre eljutni. A bejutás lehetőségéről a szinigazgatóságnak a rendőri közegekkel együtt mindenesetre gondoskodni kellene. Ajáljuk figyelmükbe e fontos körülményt. Különbben pedig óhajtuk, hogy az érdeklődés a szinügy iránt vajha folytonosan ilyen maradjon!*

— *Mostani szinigazgatónk, Lászy Vilmos, tekintettel az operette-kre, először Németh Jánost, azután Balog Árpádot szerzöttet. Minthogy mindkettő megszegette a szerződést, egyelőre — a nstalan mutatkozó hiányok miatt — némi elnézéssel kell lennünk az operette-beli eladások iránt.*

— *Egy vidéki ur nagy elismeréssel nyilatkozott F. helybeli opticus becsületességéről, ki neki, vásárlás alkalmával történt fizetésnél, tévedésből ott felejtett 1 forintját, a nap későbbi szakában az utcán kézbesítette.*

— *A kassai, volt részvenytársulati keményítő-gyárat Ungar Jónás ur, mint annak tulajdonosa, ujonnan fölszerelvén és gyarapítván, azt mult hó 1-től kezdve újból működésbe hozta s felhívja a közönség figyelmét az ott termelt keményítő-szerekre.*

— *F. hó 2. és 3-án Richter nevű gyorsfuto vonta magára a városi közönség figyelmét. Nevezett a fő-utcat néhány perc alatt bevágta. Sajnálunk az erőteljes embert, ki aztán bágydatlan járt a járók-lelők közt, a huzak előtt s a boltokba, hogy fáradsága némi jutalmát vegye. Szomorú kenyérkereset!*

— *September hóban összesen 221 egyén u. m. 148 férfi 72 nő 1 gyermek részint etoloncoztatott, részint rendőrileg megfenyítettet, részint a kir. ügyészségnek adottát által.*

— *A mult hó 29-én, a reggeli órákban az indóháznál szolgálatot-terv személyzet számára épült közös háló-szobába tolva lopozott be, ki mint látszik a helyviszonyokkal nagyon is ismerős volt; egy arlvónak ezüst óráját lopta el.*

— *Schlottenberg Henrik, aranyművek készítésével foglalkozó bécsi gyárnak utazója, ki városunkat üzleti célokból látogatja, — miután több ily üzletet kötött, de a gyár az aranyerek küldésével késett, — kis időre a környékre távozott. Nemsokára Wagner, a Schalkház-féle vendéglő vezetője, Schlottenbergtól táviratot kap, melyben ő felhatalmaztatik az aranyerek átvételére. Midőn Wagner e megbízás foganatosítására a vasutra menne, az illető vasuti tisztól azon feleletet nyerte, hogy délelőtt éregett már megjelent ott egy egyén ellátva Schlottenberg levelével s csak is munkával való tulhalmozottsága miatt nem szolgáltathatta neki ki rögtön a kívánt sereket fölkérvén őt, jelennek meg délután. A kapitányi hivatalnak sikerült ez egyént elfogatni, ki személyéről különböző áhíreket költött, így akarván magáról elháritani a gyanut. Majd lakatosnak, majd péknek, majd gyógyászernak adta ki magát. Végre kiszült, hogy őt Szabó Albertnek hívják s hogy tordai származásu, kitanult kereskedő-szeged.*

— *Sept. 30-án éjjeli 12 és fél órákor a felső sétátere lenvoda-bódót ismeretlen tettesek feltörték s belőle szivarokat s a poharak egyrészt ellopták.*

— *A sept. 30-a és f. hó 1-e közti éjjel a köz-korházból egy tébolyodott szokott meg. Neve: Bartha Daniel, 58 éves, szépsi származásu. A sze-*

rencsétlen gyujtogatási maniában szenved és ezekből igen veszedelmes egyén.

— *Cserpák Andrást* Kassáról haza, Szepes-megyébe való utaztában a Jahodna-erdőben Kassára rendelt négy bélei suhanc megtámadta, ruhájától s 10 királyi pénzétől megfosztotta és agyba-főbe verve otthagya. A jó madarakat sikerült kézrekeríteni. A kir. ügyészségnek már át is adták.

— *A kassa-óderbergi* vasut állami subventiójának fölemelése csakugyan tenyenyé vált, menyinyben — mint a „K. N.” írja — az sziránt létre jött egyezmény aláírására a magyar kormány képviselői Bécsbe utaztak.

— *A vidékről tudósítanak*, hogy a hangulat igen nyomott, mert most, hol a gazda-ember adóját s egyéb tartozásait fizetendő volna, a gabnane-műek piaci ára alant áll.

— *Zemplénmegye* Kozma helységében okt. 1-étől kezdve postahivatal nyitattat.

— *Az ország első megyéje* népnevelési tekintetben *Zsonymegye*. Hogy méltó erre, azt tanúsítja egy legközelebbi megyebizottsági határozata is, mely szerént tekintettel arra, hogy a tanítói pályára mindinkább kevesebben készülnek s ennek folytán sok állomásnak betöltetlenül kell maradni, *öt ösztöndíjat alapított* a megye 100—100 forinttal oly mosonmegyebeli tanítóképezdei növendékek számára, kik lekötelezik magukat, hogy addig míg rendes tanítói állást nyernek, mint segédtanítók Mosonmegyében fognak szolgálni. Fel is szántotta az alispáni hivatal a képezdei igazgatóságokat, hogy e határozatot az ifjuságnak tudtára adják. „K. N.”

— *A „budapesti népoktatási kör”-t közöny és részvétlenség* folytán öt évi fennállása után azon eshetőség fenyegeti, hogy kénytelen lesz a hatodik évben egészen szűk körre szorítani üdörös hatása működését, hacsak a társadalom tömegesebb részvételével hathatósan nem támogatandja. (Fajdalom! hogy nálunk még a legnemesebb vállalatoknak is a közélet azon két rákfénnyel: a közönyt-s az abból származó részvétlenséggel kell folytatás küzdenie.)

— *Mikor lesz ez nálunk?* Az Isle-Adamban rendezett lakomán a francia pénzügyminiszter beszédét mondott, melyben kiemelte, hogy a közvetett adók (már a mult. t. i. sept. hóban) 70 millióval haladták túl az ezévi előirányzatot.

Irodalom.

— Az „Uj idők” című igen kedvelté vált hetilap (havonkinti divat-tárcával) 39-ik (sept. 25.) száma a következő válogatot és érdekes tartalommal jelent meg: „A magyar jenneuse dorée”. Borostyáni Nándortól; „Nyár végén”, (eredeti költemény), Dalmady Győzőtől; „Egy gyanus fürdő idején”, (eredeti elbeszélése) Luka Gusztávól; „Est-szürkület”, (Heine költeménye) Ancun fordításában; „Pillanatnyi igazságok” (Vaeano Emil igen szép s érdekesítő elbeszélése: fordította B. Büttner Lina; „János kapitány ur elbeszélései”, (Laboulaye „Contes bleus” című munkájából); „A jelentéktelen ember”, (Bret Harthe elbeszélése. Körösy László fordításában. Irodalmi, művészeti és társadalmi hírek” — A borítékon: „T. olvasóinkhoz. Hymen, számrjevény, betű-talány, szikrák, (mindkettő harmas jutalommal a megfejtő-elfőztek számára), a kiadóhivatal postája, a szerkesztő nyílt válaszája, vegyesek” — Szerkesztők: Benedek Aladár. E csinos, tartalmas s a női igényeknek is megfelelő hetilap előfizetési díja egy negyedévre 2 ft 50 kr, félévre 5 ft. Féléves előfizetőknek keppjutalom, stb. Elfizetheti minden vidéki postahivatalnál és hiteles könyv-árusnál. Kiadói és szerkesztői hivatal: Budapest, Zöldfaúca

10. sz. II. emelet 15. ajtó. — Ajáljuk e lapot a művelt közönség figyelmébe.

— Az Aigner Lajos által megindított „magyar könyvesház” 2-ik folyamának első két száma is megjelent. Az első szám a szerencsétlen Czako Zsigmond, „Leona” című kiváló tragédiáját, a második pedig a Rényi Reszó által hazafi tudós és költő gyanánt ismertetett Petrarcá-foglalja magában. Ha végig tekintünk s füzetek s az eddig megjelentek tartalmán, bizrást mondhatni, hogy e vállalat nagy culturalis cél elérésére törekszik, amiért és másrészt olvasócsopótjánál fogva is méltán ajálhatjuk azt olvasóink szives partolásába. Ily vállalat a tömeges támogatást ok vetlenül megérdemeli.

— Megjelent és megküldetett lapunknak az Erdődi János kassai képezdei tanár által írt „első oktatás a földrajzban, a népiskolák alóbb osztályi számára” és a „földrajz a népiskolák felő s a polgári és leányiskolák aló osztályi számára” című két m. amaz harmadik emez második javított kiadásában. Kiadja a Franklin-társulat. E művekről annak idején szakközönyök igen kiemelőleg emlékeztet meg. Dicsérendő mindenképpen a paedagogiai helyes kiindulási pont, mely szerző műveit rendszerének alapjá képezi. Emeli a művek besztés a rövid történeti tárbáz is, melyleg azokat szerző mintegy jegyzetkép ellátta. Használatosságuk kétségbevonhatatlan. Szerzőnek paedagogiai és didaktikai alapos ismeretei reményre jogosítanak, hogy szerző a földrajz kivül más téren is előnyvel mutandja be erejét.

— Még egy más tankönyvről is meg kell emlékeznünk. Ez a dr. Szemák István, kép. főgymn. tanár s a kassai állami főreáltanoda ny. r. tanára által írt „elmeleti s gyakorlati német nyelvtan, tanodai és magánhasználatra. Első évfolyam. Harmadik kiadás. Megjelent Kassán, Kiadja Maurer Adolf. E művet az enémű munkák sorában szakterő a legjeleesebbnek nyilvánították. E körülmény fölment minden további dicséret és ajálát szükségétől. Mind gymnasiumok, mind reáltanodák közhásználatnak méltan is örvend. Kapható helyben Maurer Adolf könyvkereskedésben. Ara?

Tulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Klekner Alajos.

H I R D E T É S E K.

2050. sz. tk. 1875. 102 2—3
Árverési hirdetemny.

A tornai kir. törvényszék, mint telegkönyvi hatóság által ezenel közétetetik, hogy *Levinger Jakab* pamlényi lakos feleresnek özv. *Martha Andrássé*, mint k. k. gyermekei természetes és törvényes gyanja ugyanotanni lakos alperes ellen, 106 ft 97 kr. és járulékaí iránti követelésének behajtása végett a pamlényi 59. sz. tiki lapon foglalt a 105 frtra becsült birtokra *Paményi helységében 1875. évi október hó 12-kén*, szükség esetén *1875. évi november 15-dik napján* mindenkor *d. e. 9 órákor* a közszeg házában végrehajtási árverés útján el fog adatni.

Az árverezni szándékozók kötelesek a becárnak 10%.-át készpénzben vagy takarékpénztári betétkönyveikben a bir. végrehajtó kezéhez banátépénzben letenni; a vételárnak 1/2.-ét a banátépénz beszámításával rögtön az árverésel megbízott végrehajtó kezébe, a vételár másik 1/2.-ét a leütés napjától számítandó 2 hónap alatt 10% kamattal együtt kötelesek lefizetni a vevő a tki hatóságánál. A kikáltási árt a becár, 106 ft képezi.

Az árverés többi feltételei a tki hivatalban megtekinthetők. Együttal azon jelzalogos hitelezők, kik nem a tki hatóság székhelyén vagy annak közelében laknak ezenel felhivatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésök végett, ezen kir. tizék székhelyén megbízottat rendeljenek s ennek nevéz az eladásig jelentsék be. mivel elleneestben *Zsáka György* tornai lakos ügyvéd hivatalból kinevezett ügygondnok által fognak képviseltetni.

Mindazok pedig, kik a lefoglalt birtok ismét tulajdoni, vagy más igényt érvényesíthetni vélnek, fel-szólítatnak, hogy igénykeresetüket a hirlapi hirdetemny közételésének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt nyújtsák be, mivel különben azok a végrehajtás folyamán nem gátoltván, egyedül a vételár feleslegére fognak utaltatni.

Kelt Torna, a kir. tizéknek mint tki hatóságának 1875-ik évi augusztus hó 28-an tartott üléséből.
Papp János,
kir. tvazéki elnök.
Gedeon Lajos,
tiszki jegyző.

8677. sz. 1875. 104 —1
Hirdetemny.

A kassai királyi törvényszéknel 1875. évi augusztus 24-én a kereskedelmi társas cégek jegyzékébe beiktatott „csanyú múmalom” egnél Sochor János igazgató, Gruden Fe-

renc és Kéler József választmányi tagok cégevezetési aláírásuk bejegyeztek s ugyanekkor *Wesz Emil* eddigi igazgató, ugyaztén *Jäger Károly* és *Dick Károly* eddigi választmányi tagok cégevezetési aláírásuk kitorölteték.

Mi is ezenel közírré tétetik. Kelt Kassán, a kir. törvényszéknel 1875. sept. 21-én.
Telegy Péter,
tiszki elnök.
Török Lajos,
h. jegyző.

4419. sz. tk. 1875. 97 3—3
Árverési hirdetemny.

A kassai kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság részéről közírré tétetik, miszerint az a kassai 3155. sz. tikönyvben *Ujlaki szül. Pesta Márta* nevére jegyzett s összesen 1015 frtra becsült birtokilletoeségre eszközöndő bírói árverés *Droszi Edéné* szül. *Pesta Franciska* hitelező 400 ft tökekövetelésének s járulékaínak kielégítése végett ezenel, elrendeltetvén, annak leendő foggona-tositására első határnapul 1875. évi október hó 25-ik napjának d. e. 10 órája, második határnapul 1875. évi november hó 25-ik napjának szintén délelőtti 10 órája tüzetik ki.

Az árverési feltételek következők állapítatnak meg:
1-szor. Kikáltási árként a fenebb kitett becstérték fog szolgálni, melynek 10%.-tőlja banátépénz gyanánt lesz a bírósági kiküldött kezébe az árverés megkezdése előtt letendő.

2-szor. A vevő köteles lesz a vételárat annak a leütéstől számítandó 6% kamattal együtt 3 részletben és pedig az 1-ső részletet a leütés után 1 hó, a második részletet a leütés után 2 hó, a 3-ikat pedig három hó alatt ezen kir. törvényszék telegkönyvi hatóságánál lefizetni, a letett banátépénz az utolsó részletbe számítatván be.

3. A vevő a vett javak tetleges birtoklása s haszonvételének élvezésébe a leütés után azonnal lép, a telegkönyvi tulajdonjog bekebelezése azonban csak az árverési feltételek teljesítése után fog megtörténni.

4. A további feltételekre nézve a polg. törv. rdt. 423, 437, 438, 441, 456, 458. s 459. §§-ának intézkedései szolgálnak zsinormértékül.

Együttal felhivatnak a Kassa városa területén kívül lakó hitelezők, miszerint a kielégítési sorrend megállapításánál és a vételár felosztásánál leendő képviseltetésök végett Kassán lakó megbízottat rendeljenek s annak nevéz az eladásig annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy különben a részekre ügygondnokul ezenel kinevezett *Krutsay Gyula* helybeli ügyvéd által fognak képviseltetni.

4-szer. A további feltételekre nézve a pl. tvk. rdt. 423, 437, 438, 441, 456, 458. s 459. §§-ának intézkedései szolgálnak zsinormértékül.

Ugyazintén felhivatnak mind-azok, kik az árverés alá bocsátandó birtokra nézve tulajdoni, vagy más igényeket, avagy pedig elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, miszerint igénykereseteiket jelen hirdetemnyek a hivatalos lapban utolsó megjelenésüktől számítandó 15 nap alatt — habár külön értesítést nem vettek volna is — ezen kir. törvényszékhez nyújtsák be, különben azok a végrehajtás folyamán nem gátoltván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Kassán, a kir. törvényszéknek mint telegkönyvi hatóságának 1875. évi július hó 6-ik napján tartott üléséből.
Telegy Péter,
kir. törvényszéki elnök.
Krék Manó,
kir. tiszki h. jegyző.

4982. szám 99 2—3
t. k. 1875.

Árverési hirdetemny.

A kassai kir. törvényszék, mint telegkönyvi hatóság részéről közírré tétetik, miszerint az alsó-tökési 31. számú tikönyvben a *Macsinga Mihály* nevére jegyzett s összesen 30 ft — krra becsült ingatlan földterületnek haszon-élvezeti s a felépítmény tulajdonjogának együttesen eszközöndő bírói árverése *Schwarcz Farkas* hitelező 63 ft. — kr. tökekövetelésének s jár. kielégítése végett ezenel elrendeltetvén, annak Tökés községi házában leendő foggona-tositására első határnapul 1875. évi november hó 5-ik napjának d. e. 10 órája, második határnapul 1875. évi december hó 6-ik napjának szintén délelőtti 10 órája tüzetik ki.

Az árverési feltételek következők állapítatnak meg:
1-szor. Kikáltási árként a fenebb kitett becstérték fog szolgálni, melynek 10%.-tőlja banátépénz gyanánt lesz a bírósági kiküldött kezébe az árverés megkezdése előtt letendő.

2-szor. A vevő köteles lesz a vételárat annak a leütéstől számítandó 10% kamattal együtt két részletben, és pedig az 1-ső részletet a leütés után azonnal, a második részletet a leütés után egy hónap alatt ezen kir. törvényszék telegkönyvi hatóságánál lefizetni, a letett banátépénz az utolsó részletbe számítatván be.

3. Az új vevő a vett javak tetleges birtoklása s haszonvételének élvezésébe a leütés után azonnal lép, a telegkönyvi tulajdonjog bekebelezése azonban csak az árverési feltételek teljesítése után fog megtörténni.

4-szer. A további feltételekre nézve a pl. tvk. rdt. 423, 437, 438, 441, 456, 458. s 459. §§-ának intézkedései szolgálnak zsinormértékül.

Együttal felhivatnak a Kassa hivatalos lapban utolsó megjelenésüktől számítandó 15 nap alatt — habár külön értesítést nem vettek volna is — ezen kir. tizékhez nyújtsák be, különben azok a végrehajtás folyamán nem gátoltván, igénylők egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt Kassán, a kir. tizéknek mint telegkönyvi hatóságának 1875-ik évi július hó 27-ik upján tartott üléséből.

Telegy Péter,
kir. törvényszéki elnök.
Török Lajos,
kir. tvazéki h. jegyző.

Birtok-eladási hirdetés.

A kassai határban, az úgynevezett „alsó szoros”-ban levő szőlő, gyümölcsös-kert, szántóföld és ház, borházi felszereléssel együtt, kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni eziránt a mézáros-utcai, 24-ik szám alatti házban, az emeleten. 101 2—3

Pályázat.

Kassa sz. kir. város községi elemi népiskolájánál f. évi november első napjától kezdve egy 600 ft évi fizetéssel, 200 ft lakbárral, az évi 800 ft nyi felsőbbfokú fizetésbe való előfizetési és 100 ft évtizedi járulékra való igénynyel összekötött rendes, esetleg egy 500 ft évi fizetéssel s 150 ft lakbárral ellátott segédtanítói állomás betöltendő lévén, a pályázni kívánók folyamodványaikat, melyekben az életkor, végzett tanulmányok, a magyaryelvnek, mint tannyelvnek teljes bírása, a tanképesítés s az eddigi szolgálattal kimutatandó, f. évi október 15-ig az iskolaszékhez címzetten alulírtához küldjék be.

A megválasztott csak jó sikerrel eltöltött három próbaév után fog állomásán véglegesen meg erősíttetni.

A rendes tanítói állomásra folyamodók tartoznak az okt. hó 17-én tartandó pályázati vizsgálatra annálkább megjelenni, minthogy különben kérévényeik tekintetbe vétetni nem fognak. Kassán, 1875. szept. 27-én.

Szikay Lipót,
isk. elnök.
103 —1